

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΨΗΦΙΣΜΑ ΚΥΔΑΝΤΙΔΩΝ ΚΑΙ ΙΩΝΙΔΩΝ

Ευχαριστώ* την Οργανωτική Επιτροπή που συμπεριέλαβε την ανακοίνωσή μου στο πρόγραμμα ομιλιών της Δ' Επιστημονικής Συνάντησης ΝΑ. Αττικής**. Η ανακοίνωση εκτός των άλλων αναφέρεται και στην τοπογραφία δήμων των Μεσογείων, με την οποία κατ' εξοχήν ασχολήθηκε ο Eugene Vanderpool, ο σημαντικός αυτός άνθρωπος και αρχαιολόγος, στη μνήμη του οποίου είναι αφιερωμένη η Δ' Συνάντηση. Χωρίς την ακούραστη εργατικότητα και τη γόνιμη σκέψη του οι γνώσεις μας γενικά για τους δήμους της Αττικής και ειδικά της Ανατολικής, της περιοχής σας, θα ήταν πολύ λιγότερες.

Λυπάμαι που δεν είχα την τιμή και την τύχη να ακούσω την σοφή του γνώμη για τα επιστημονικά ζητήματα, τα οποία θέτει η νέα επιγραφή.

Δεν έχω ολοκληρώσει την έρευνά μου. Θεώρησα όμως σωστό να κάνω την προκαταρκτική αυτή ανακοίνωση, επειδή η νέα επιγραφή εκτός των άλλων ανακινεί και παλαιά προβλήματα.

Την επιγραφή καθώς και 7 επιτύμβια μνημεία, 5 ενεπίγραφα και 2 ανεπίγραφα, έχει στην κατοχή του ο κ. Ι. Βορρές στο Μουσείο που έχει ιδρύσει στο Λιόπεσι. Ο κ. Βορρές, όπως όφειλε, έχει δηλώσει τα αρχαία αυτά μνημεία στην αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων, δηλαδή στην Εφορεία Παλαιοπωλείων και Ιδιωτικών Συλλογών. Η προϊσταμένη της, Έφορος των Αρχαιοτήτων κ. Αγγελική Λεμπέση μου πρότεινε να μελετήσω και να δημοσιεύσω τα ενεπίγραφα μνημεία. Την ευχαριστώ πολύ.

* Σημ. Συντάξεως. Ο συγγραφέας του άρθρου χρησιμοποιεί το πολυτονικό σύστημα γραφής, το οποίο όμως για τεχνικούς λόγους δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο παρόν κείμενο.

**Το κείμενο είναι η ομιλία που έκανα στα Καλύβια Μεσογείων την πρώτη ημέρα των εργασιών της Δ' Επιστημονικής Συνάντησης ΝΑ. Αττικής με μικρές μόνο αλλαγές και την προσθήκη των υποσημειώσεων.

Τέλος ευχαριστώ τον κ. Βορρέ καθώς και το προσωπικό του Μουσείου για την προθυμία τους και την φιλοξενία τους, όσες φορές χρειάστηκε να πάω εκεί, για να μελετήσω την επιγραφή.

Η Επιγραφή

Στήλη με αέτωμα από πεντελικό μάρμαρο σπασμένη κάτω. Έχει τις εξής διαστάσεις: σωζόμενο ύψος 0,76μ., πλάτος (στη μέση) 0,39 μ. και πάχος 0,075 μ. Το ύψος των γραμμάτων είναι 0,004 - 6 μ. Είναι χαραγμένη στοιχηδόν. (Μικρή ανατροπή του στοιχηδόν παρατηρείται στην δεξιά άκρη των στίχων).

Στην ενεπίγραφη επιφάνεια της στήλης υπάρχει μια μεγάλη αβαθής χαρακιά, ίσως από αλέτρι. Υπάρχουν και άλλες μικρότερες (Εικ. 1).

Η επιγραφή είναι κοινό τιμητικό ψήφισμα δυο Αττικών δήμων, των Κυδαντιδών και των Ιωνιδών, επί Αριστοφάνους άρχοντος, 331/0 π.Χ., με το οποίο οι δυο δήμοι τιμούν τρεις Κυδαντίδες δημότες, διότι έδειξαν κάθε επιμέλεια για την διεξαγωγή δυο εορτών του Ηρακλέους.

Θ ε ο ί

- Λεοντεῖς Ἐντιφάνους Κυδαντίδης εἶπε[ν]:
 δεδόχθαι Κυδαντίδαις καὶ Ἰωνίδαις·^{vv}
 ἐπειδὴ οἱ κωλοκράται οἱ ἐπὶ Ἄριστοφά-
 5. νους ἄρχοντος καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἑρακ< λ> ἕως
 καλῶς καὶ φιλοτίμως ἐπεμελήθησαν τῶν
 Ἑρακλέων τῶν τε σπονδ< ε> ἰων καὶ τῶν θερι-
 νῶν, ἐπαινέσαι αὐ< τ> οὺς καὶ στεφανῶσαι^v
 θαλλοῦ στεφάνωι ἕκαστον αὐτῶν δικαιο-
 10. σύνης ἕνεκα καὶ φιλοτιμίας τῆς εἰς Κυδαν-
 τ< ι> διδ|ας καὶ Ἰωνίδας· τὸν ἱερέα Μείδωνα Ἄρ-
 κεφίλου^v Κυδαντίδην καὶ τοὺς κωλοκρά-
 τας Λεοντέα Μενεστράτου Κυδαντίδην,^{vv}
 Φόρμον Προκλείδου Κυδαντίδην· ἀναγράψαι
 15. δὲ τότε τὸ ψήφισμα ἐν στήλ< ε> ι λιθίνηι καὶ
 στήσαι ἐν τῶι Ἑρακλείωι. vacat
 vacat

Στίχ. 5: ΗΡΑΚΛΕΩΣ· στίχ. 7: ΣΠΟΝΔΓΙΩΝ· στίχ. 8: ΑΥΙΟΥΣ·
 στίχ. 11: ΤΣΔΔΑΣ· στίχ. 15: ΣΤΗΛΪ

Μετάφραση

Θεοί

- Ο Λεοντεύς Αντιφάνους Κυδαντίδης εισηγήθηκε να αποφασίσουν οι Κυδαντίδες και οι Ιωνίδες· επειδή οι κωλοκράτες επί Αριστοφάνους άρχοντας και ο ιερέας του Ηρακλέως εφρόντισαν με τρόπο σωστό και φιλότιμο για τα Ηράκλεια τα σπονδεία και τα θερινά, να τους επαινέσουν και να στεφανώσουν τον καθένα απ' αυτούς με στέφανο ελιάς για την δικαιοσύνη και τη φιλοτιμία τους προς τους Κυδαντίδες και τους Ιωνίδες· τον ιερέα Μείδωνα Αρκεφίλου Κυδαντίδην και τους κωλοκράτες Λεοντέα Μενεστράτου Κυδαντίδην και Φόρμον Προκλείδου Κυδαντίδην να αναγράψουν το ψήφισμα αυτό σε λίθινη στήλη και να την στήσουν στο Ηράκλειο.

Σχόλια

Το ψήφισμα σώζεται ακέραιο. Έτσι γνωρίζουμε τα πλήρη στοιχεία, όνομα, πατρώνυμο και δημοτικό, του εισηγητή του ψηφίσματος και των τριών τιμωμένων συνδημοτών του Κυδαντιδών· την ιδιότητα των τιμωμένων - ο Μείδων Αρκεφίλου Κ. είναι ιερέας του Ηρακλέους και οι άλλοι δύο, ο Λεοντεύς Μενεστράτου Κ. και ο Φόρμος Προκλείδου Κ. είναι *κωλοκράται*-. Επίσης το έτος, κατά το οποίο οι τρεις επεμελήθησαν καλώς και φιλοτίμως των δύο εορτών του Ηρακλέους· είναι το έτος του επωνύμου άρχοντος των Αθηνών Αριστοφάνους, 331/0 π.Χ. Ακόμα μαθαίνουμε δύο νέες, άγνωστες, απ' όσο γνωρίζω, εορτές του Ηρακλέους, τα σπονδεία και τα θερινά Ηράκλεια.

Στο τέλος του ψηφίσματος αναφέρεται ο τόπος, όπου έπρεπε να στήσουν τη στήλη· είναι το ιερό του Ηρακλέους.

Το ψήφισμα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, για τους εξής λόγους.

1) Είναι το πρώτο κοινό ψήφισμα δύο δήμων, που γνωρίζουμε μέχρι σήμερα.

2) Η λέξη κωλοκράται είναι αμάρτυρη· δεν απαντά σε καμία άλλη επιγραφή, Αττική ή μη, και από όσο έχω κοιτάξει, ούτε σε κανένα φιλολογικό κείμενο.

Το όνομα είναι πρωτόκλιτο, ο κωλοκράτης, του -ου. Το πρώτο συνθετικό πιθανότατα είναι η λέξη κώλον, το = το σκέλος, τα χέρια ή τα πόδια του ζώου· το μπούτι. Από το υπόλοιπο κείμενο του ψηφίσματος προκύπτει, ότι οι δύο κωλοκράται ήσαν κάποια αρχή, με ενιαύσια θητεία — αυτό προφανώς δηλώνει η φράση οι κωλοκράται οι επί Αριστοφάνους άρχοντος—, που είχαν καθήκοντα διοικητικά και θρησκευτικά, σχετιζόμενα με τη λειτουργία του ιερού του Ηρακλέους και των εορτών του. Πιθανώς οι κωλακρέται¹, που ήσαν αρχή της πόλεως των Αθηνών κατά τον 5ο αιώνα π.Χ. σχετιζόμενη με τα οικονομικά πράγματα, να είχε, όταν συγκροτήθηκαν ως σώμα, παρόμοια καθήκοντα με τα εικαζόμενα των κωλοκρατών του ψηφίσματος. Με άλλα λόγια ίσως το δημοτικό αυτό ψήφισμα να σώζει ένα παλιότερο στάδιο της λειτουργίας και της ονομασίας της λέξεως κωλακρέται.

3) Ηράκλεια σπονδεία και θερινά. Οι δύο αυτές εορτές του Ηρακλέους είναι άγνωστες από άλλες πηγές. Η πρώτη, όπως υποδεικνύει το επίθετο σπονδεία, θα περιελάμβανε και σπονδές στο θεό, αλλά κατά κανόνα κάθε εορτή προς τιμήν ενός θεού περιελάμβανε και σπονδές. Η δεύτερη, τα θερινά Ηράκλεια, θα πρέπει να τελούνταν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Δεν προκύπτει από την επιγραφή, αν οι δύο εορτές περιελάμβαναν και αγώνες.

Προσωπογραφικά

Το περίεργο με το ψήφισμα είναι ότι, παρ' όλο που είναι κοινό δύο δήμων, των Ιωνιδών και των Κυδαντιδών, και οι τρεις τιμώμενοι, ο ιερέας και οι δύο κωλοκράται, είναι Κυδαντίδαι· αλλά και ο εισηγητής του ψηφίσματος είναι Κυδαντίδης.

Οι τέσσερεις αυτοί Κυδαντίδαι είναι άγνωστοι. Όμως γνωρίζουμε την οικογένεια του Φόρμου Προκλείδου. Στο νεκροταφείο του Κεραμεικού των Αθηνών σώζεται μια μεγάλη επιτύμβια στήλη, IG II² 6609· σ' αυτήν αναγράφονται τα μέλη της οικογενείας ενός Φόρμου Προκλείδου Κυδαντίδου²· οι δύο γιοί του, Προκλείδης και Δεινίας, καθώς και άλλοι συγγενείς. Οι αναγραφές των ονομάτων δεν είναι όλες σύγχρονες· των πρώτων στίχων είναι παλαιότερες, των υπολοί-

πων νεώτερες. Η αναγραφή του πρώτου ονόματος, του Φόρμου Προκλείδου Κ. χρονολογείται από το σχήμα των γραμμάτων πριν από τα μέσα του Δ' αιώνα π.Χ. Έτσι ο Φόρμος Π. Κ. του ψηφίσματος πρέπει να είναι εγγονός του.

Το τοπογραφικό πρόβλημα

Το ψήφισμα εκτός των άλλων, μας δίνει και δυο σημαντικές τοπογραφικές πληροφορίες. Η πρώτη είναι έμμεση και η δεύτερη άμεση. Υπό άλλες συνθήκες, το ψήφισμα αυτό θα αποτελούσε σημαντικότατο τεκμήριο για τη γνώση της τοπογραφίας της περιοχής μεταξύ Λιόπεσι, Κορωπιού και Μαρκόπουλου, διότι θα μας γνώριζε την θέση των δυο Αττικών δήμων που το ψήφισαν, των Κυδαντιδών και των Ιωνιδών. Τη θέση τους τοποθετούμε μέχρι σήμερα υποθετικά στο χάρτη στηριζόμενοι σε συνδυασμούς στοιχείων για άλλους κόντινους δήμους, στις γνώσεις μας για την πολιτική οργάνωση της Αττικής (φυλές, τριττύες κ.λ.π.) και στην ύπαρξη αρχαιολογικών κατάλοιπων πάντως όχι σε επιγραφικές ή φιλολογικές μαρτυρίες, αναφερόμενες ευθέως στη θέση τους.

Για τον δήμο των Κυδαντιδών ο J. Traill προτείνει³ την περιοχή κοντά στο μοναστήρι της Μεντέλης (Πεντέλης) και για τον δήμο των Ιωνιδών το *Ντράφι*³.

Το κοινό τιμητικό ψήφισμα των δύο δήμων, που αναφέρεται έμμεσα στην τέλεση δύο εορτών του Ηρακλέους και σε ένα ιερό του θεού, στο οποίο θα στηθεί η στήλη, αποτελεί ισχυρότατη ένδειξη πως οι δύο δήμοι βρίσκονταν πολύ κοντά ο ένας στον άλλο και πιθανάτα συνόρευαν.

Τη δεύτερη σημαντική πληροφορία μας δίνουν οι τελευταίοι στίχοι, 14 - 16, οι οποίοι αναφέρουν τον τόπο που έπρεπε να στηθεί και στήθηκε η στήλη με το ψήφισμα, δηλαδή το ιερό του Ηρακλέους.

Όπως καταλαβαίνετε, αν ξέραμε τον ακριβή τόπο ευρέσεως της στήλης, θα γνωρίζαμε με μεγάλη πιθανότητα που βρισκόταν το ιερό του Ηρακλέους· δηλαδή η θέση ευρέσεως της στήλης θα καθόριζε με ακρίβεια ή κατά προσέγγιση και τη θέση του ιερού. Μικρή διερευνητική ανασκαφική έρευνα στον τόπο ευρέσεως της επιγραφής, ίσως να μας χάριζε ένα νέο ιερό στην περιοχή.

Η θέση πάλι του ιερού θα αποτελούσε ισχυρότατο τεκμήριο για

την θέση των δύο δήμων και την τοποθέτησή τους στο χάρτη.

Αυτά σκεφτόμουν την πρώτη φορά του πήγα στο σπίτι του κ. Βορρέ και είδα την επιγραφή. Ήλπιζα ότι το ψήφισμα ίσως μας πρόσφερε ασφαλή τοπογραφικά στοιχεία. Ρώτησα τον κ. Βορρέ, αν ήξερε τον τόπο ευρέσεως της επιγραφής. Βεβαίως δεν ήξερε. Μου είπε μόνο πως οι άνθρωποι που του την είχαν φέρει ήσαν από το Κορωπί.

Αν αυτοί που βρήκαν την επιγραφή αντί να την πουλήσουν στον κ. Βορρέ, την παρέδιδαν στην αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων και της υπεδείκνυαν τον τόπο ευρέσεως, θα είχαμε τώρα πολύ περισσότερα στοιχεία για την ιστορία του τόπου.

Έτσι χωρίς τον ακριβή τόπο ευρέσεως χάσαμε και το ιερό και τη θέση των δύο δήμων. Οι τοπογραφικές πληροφορίες χωρίς αυτόν σχεδόν αχρηστεύθηκαν· η επιγραφή από σημαντικότερη που ήταν, έγινε απλώς ενδιαφέρουσα. Η μόνη τοπογραφική πληροφορία που μπορούμε να κρατήσουμε τώρα πια από την επιγραφή είναι ότι πιθανώς σε κάποιο σημείο της περιοχής που ορίζεται από το Σταυρό, Χαρβάτι (= σημ. Παλλήνη), Ντράφι, Πικέρμι, Σπάτα, Μαρκόπουλο, Κορωπί και Λιόπεσι (= Παιανία) υπήρχε ένα Ηράκλειο, το οποίο ανήκε στους δήμους των Κυδαντιδών και των Ιωνιδών, και ίσως στα σύνορά τους.

Από τις περιοχές αυτές έχουν ταυτισθεί μέχρι σήμερα ασφαλώς με αρχαίους δήμους οι εξής⁴:

Σταυρός = Παλλήνη

Σπάτα (Ν.) = Ερχιά

Μαρκόπουλο (ΝΔ., Ντάγκλα) = Αγνούς

Πικέρμι = Τειθράς

Κορωπί (ΒΔ.) = Σφηττός

Λιόπεσι = Παιανία

Για την ύπαρξη λατρείας του Ηρακλέους⁵ στην περιοχή έχουμε επιγραφικές μαρτυρίες από τα Σπάτα [IG II² 2609 = Milchhoefer, AM XII (1887), 88, n. 28: λόρος/Ηρακλέ/ο τεμέ/νος.] και το Πικέρμι⁶.

Τα στοιχεία λοιπόν που μας προσφέρει η επιγραφή αποκομμένη καθώς είναι από τον τόπο ευρέσεώς της είναι ανεπαρκή, για να προχωρήσουμε σε ασφαλείς τοπογραφικές ταυτίσεις.

Ανάλογα έχουν συμβεί και με δύο άλλες σημαντικές επιγραφές που σήμερα βρίσκονται στο Μαλιμπού των ΗΠΑ σε ένα ιδιωτικό

Μουσείο, στο J. Paul Getty Museum. Και οι δυο περιέργως προέρχονται από τα Μεσόγεια. Η πρώτη είναι κανονισμός λατρειών του Δ' αιώνα π.Χ. από τον δήμο του Θορικού⁷ και το 1960 βρισκόταν στην Κερατέα⁸.

Η άλλη αναφέρεται σε ένα θρησκευτικό σύλλογο αφιερωμένο στη λατρεία του Ηρακλέους (Ηρακλιασταί εν Λίμναις), είναι του 2ου αιώνα π.Χ. και λέγεται πως προέρχεται από το *Λιόπεσι*. Είχε και αυτή μια μακρά ιστορία, ώσπου να καταλήξει στο Μαλιμπού⁹.

Θα είχαμε πολύ περισσότερες πληροφορίες, αν όλα είχαν γίνει με την ευθύνη της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και οι δυο επιγραφές φυλάσσονταν σε ένα Ελληνικό Μουσείο.

Κάθε μνημείο έχει ακέραια την επιστημονική του αξία, εφ' όσον γνωρίζουμε τον τόπο και τις συνθήκες ευρέσεως. Και αυτά μόνο η επιστημονική ανασκαφή που κάνουν οι αρμόδιοι αρχαιολόγοι μπορεί να εξασφαλίσει.

Για το λόγο αυτό οι αρχαιοκάπηλοι διαπράττουν βαρύτατο αδίκημα ενεργώντας λαθρανασκαφές και, ιδιοποιούμενοι περιουσία που ανήκει σε όλους του Έλληνες, αφανίζουν τεκμήρια της Ιστορίας μας.

Αλλά κατά τη γνώμη μου σοβαρότατη ευθύνη έχουν και οι λογής συλλέκτες, Έλληνες και ξένοι. Με τις αγορές τους ενθαρρύνουν τους αρχαιοκάπηλους να σκαλίζουν εδώ και εκεί και να καταστρέφουν. Η θεωρία των συλλεκτών, την οποία προβάλλουν κατά καιρούς, ότι σώζουν τα μνημεία από την καταστροφή ή από τις αγορές των ξένων, είναι τελείως σαθρή.

Αντιθέτως η αγορά ενός μνημείου, η ζήτηση που έχει, γεννά όλο και νέο ενδιαφέρον για την εξεύρεση νέου εμπορεύματος· και δώστου λαθρανασκαφές και καταστροφές.

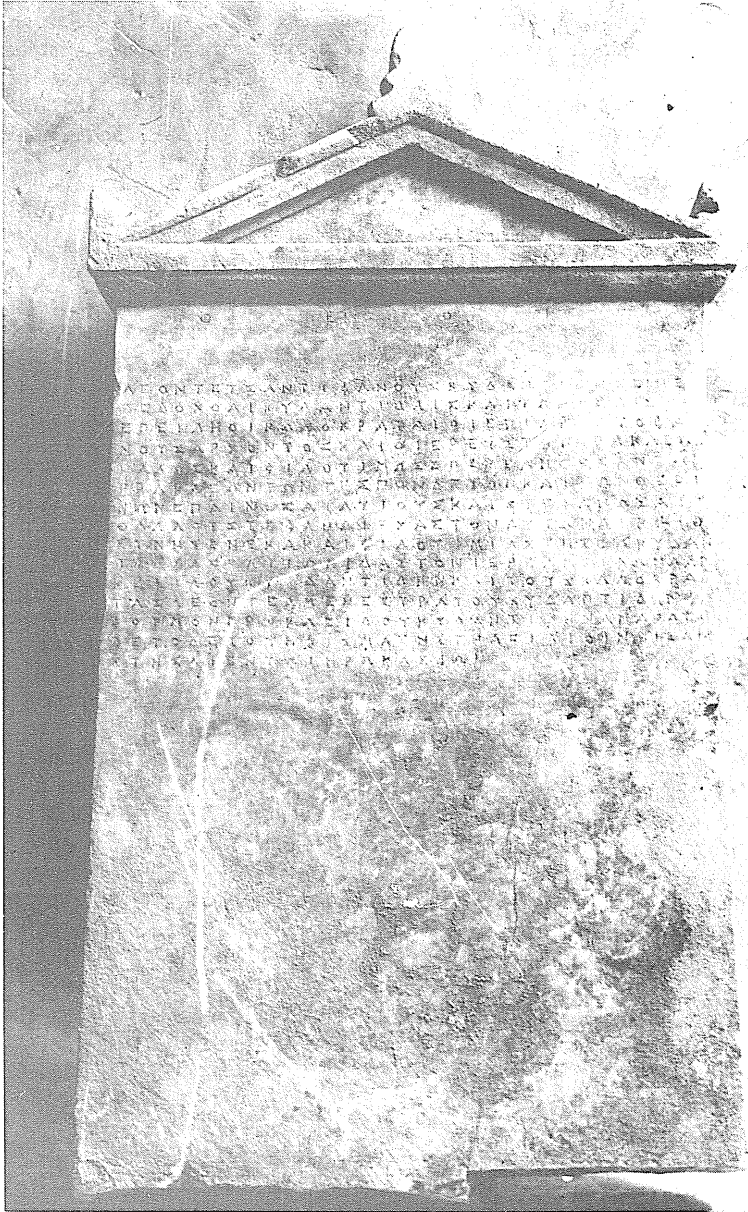
Τα μνημεία πρέπει να αποκαλύπτονται μόνο από την αρμόδια κρατική Υπηρεσία, την Αρχαιολογική· και πρέπει να φυλάσσονται μόνο στα κρατικά Μουσεία. Εκεί είναι η θέση τους, εις θέαν όλων, γιατί ανήκουν σε όλους.

ΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΑΤΘΑΙΟΥ

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Για τους κωλακρέτας βλ. Αρ. Αθ. Πολ. 7,3.
2. J. Kirchner, PA 14963 και J.K. Davies, *Athenian Propertied Families*, Oxford 1971, s.v. Φόρμος.
3. Βλ. J. Traill, *Demos and Trittys, Epigraphical Studies in the Organization of Attica*. Toronto 1986, 126/7, s.v. Κυδαντίδαι, Ιωνίδαι (καθώς και την υποσημείωση 17), όπου αποδίδει τα αρχαιολογικά κατάλοιπα που έχουν επισημανθεί στην περιοχή της Μονής Πεντέλης στον δήμο των Κυδαντιδών και αυτά που έχουν ανασκαφεί στο Ντράφι στον δήμο των Ιωνιδών. Την απόδοση των ερειπίων του Ντράφι στον δήμο των Ιωνιδών είχε υποστηρίξει και στο προηγούμενο βιβλίο του. Για τον δήμο των Κυδαντιδών όμως είχε προτείνει αρχικά ως πιθανή θέση το Κάτω Χαρβάτι, βλ. *The Political Organization of Attica*, Princeton 1975, σ. 41, s.v. Κυδαντίδαι, Ιωνίδαι (και υποσημείωση 12). Για την τεκμηρίωση της προτάσεώς του στηριζόταν και παρέπεμπε το άρθρο του E. Vanderpool, *The Location of Attic Deme Erchia*, BCH 89 (1965), 21-26, και ειδικότερα στις σσ. 24-26. Εκεί ο E. Vanderpool με αφορμή την εντόπιση μιας αρχαίας θέσεως οικισμού κοντά στον τύμβο του Βουρβά υποστηρίζει ότι για την θέση τεσσάρων μικρών δήμων, των Κυδαντιδών, των Ιωνιδών, της Ερικειάς και της Μυρρινούττης είναι υποψήφιες οι εξής θέσεις: η περιοχή κοντά στον Βουρβά, το Κάτω Χαρβάτι, το Ντράφι, και η περιοχή κοντά στο ίδιο το Χαρβάτι.
4. J. Traill, *Demos*. ό.π. κεφ. III, σσ. 35 - 55, στα αντίστοιχα λήμματα των αρχαίων δήμων.
5. Για τη λατρεία του Ηρακλέους στην Αττική, βλ. το άρθρο της S. Woodford, *Cults of Herakles in Attica*, στον τόμο *Studies Presented to George M. A. Hanfmann*, (1971) 211 - 225.
6. H. Möbius, *Neue Inschriften aus Attika und Argos*, AM 49 (1924), 1 - 14, no 1, σσ. 1 - 4 και 5 - 6. Τις πληροφορίες για την λατρεία του Ηρακλέους σ' αυτήν την περιοχή των Μεσογείων οφείλω στο άρθρο της S. Woodford, ό.π., σ. 225.
7. Βλ. G. Daux, *Le Calendrier de Thorikos au Musée J. Paul Getty*, AC (1983), 150 - 174 και του ιδίου, *Sacrifices à Thorikos*, The J.P. Getty Museum Journal 12 (1984), 145 - 152. Τα άρθρα δίνουν και την παλαιότερη βιβλιογραφία.

8. Βλ. το κεφάλαιο *A Sacred Calendar of the Attic Deme of Thorikos*, σσ. 33 - 41, του άρθρου του E. Vanderpool, *A South Attic Miscellany*, σσ. 21 - 42, στον τόμο *Thorikos and the Laurion in Archaic and Classical Times*, της σειράς *Miscellanea Graeca*, fasc. 1, Ghent 1975, (H. Mussche, P. Spitaels, F. Goemaere - De Poerck, eds). Ο E. Vanderpool αναφέρεται στην ιστορία του λίθου στις σσ. 33 - 34.
9. A. E. Raubitschek, *A New Attic Club (ERANOS)*, *The J.P. Getty Museum Journal*, 9 (1981), 93-98. Για τον τόπο ευρέσεως βλ. σ. 93.

Εικ. 1. Δημοτικό ψήφισμα Κυδαντιδών και Ιωνιδών.